

Wandeling 1 Colonna-Sant'Eustachio-Pigna-Sant'Angelo (± 2 km)

Startpunt: San Silvestro in Capite **PIAZZA DI SAN SILVESTRO**

Eindpunt: Santa Maria in Aracoeli **PIAZZA SAN MARCO**

Ga de voorhof van San Silvestro in Capite (1) in en kijk omhoog langs de *campanile*.

Loop door het interieur van de kerk naar de linker zij-uitgang en ga daar naar buiten, rechtsaf de Vicolo del Gambero in en steek de straat over. Kijk nog een keer achterom naar de *campanile*.

Loop aan het einde van de Vicolo del Gambero linksaf de Via Frattina in.

Steek de Via del Corso over en loop aan de overkant de Piazza San Lorenzo in Lucina op, waar u aan de linkerkant San Lorenzo in Lucina (2) met zijn *campanile* ziet.

Aan het linkereinde van de piazza steekt u door naar de Piazza del Toretta en kruist de Vicolo del Toretta en de Via della Lupa.

In de Vicolo del Divino Amore staat direct links Madonna del Divino Amore (3).

Loop de Vicolo del Divino Amore uit en ga rechtsaf de Via dei Prefetti in.

Sla linksaf en vervolg uw weg in de Via Metastasio.

Op de Piazza di Campo Marzio ligt aan uw linkerhand Santa Maria in Campo Marzio. In de linkerhoek is een doorgang naar de voorhof van die kerk, waarin links een glazen deur zicht biedt op de Chiostro degli Armeni waarin u de *campanile* van San Gregorio Nazianzeno (4) kunt zien staan.

Verlaat de hof en ga linksaf om Santa Maria in Campo Marzio heen en sla vervolgens rechtsaf de Via Maddalena in.

Ga rechtsaf de Via delle Coppelle in, waaraan halverwege rechts San Salvatore alle Coppelle (5) ligt. In de verste hoek van het pleintje er tegenover kunt u de ingebouwde *campanile* goed zien.

Vervolg de Via delle Coppelle en sla linksaf de Via Dogana Vecchia in.

Op de Piazza Sant'Eustachio ligt Sant'Eustachio (6) aan uw linkerhand. Loop even de ertegenover gelegen Piazza dei Caprettari op om de *campanile* goed te kunnen bekijken.

Vervolg uw weg van daaraf rechtsaf door de Via della Palombella (u loopt achter het Pantheon langs) en sla rechtsaf op de Piazza della Minerva.

Ga voor Santa Maria Sopra Minerva langs en sla linksaf de Via Santa Caterina da Siena in.

Vervolg uw route rechtdoor door de Via Piè di Marmo (die marmeren voet staat op de straathoek aan uw rechterhand) en sla rechtsaf de Via Santo Stefano del Cacco in. Waar deze straat zich tot een pleintje verbreedt, ligt rechts Santo Stefano del Cacco (7), waarvan u de *campanile* helaas niet zult zien, want hij ligt geheel verscholen achter de hoogopgaande gevels.

Volg de bocht van de gevels aan uw linkerhand en sla rechtsaf de Via degli Astalli in.

Steek de Via del Plebiscito over en sla linksaf op de Via San Marco en loop naar de Piazza San Marco. Links ligt San Marco (8) (u ziet de *campanile* het beste vanaf het midden van het plein), het eindpunt van uw wandeling.

Wandeling 2 *Trastevere-Sant'Angelo* (± 2/2,2 km)

Startpunt: Ospedale Nuovo Regina Margherita VIA ROMA LIBERA

Eindpunt: Santa Maria in Monticelli VIA DI SANTA MARIA IN MONTICELLI

Loop op de overgang van de Via Roma Libera en de Piazza di San Cosimato door een poort, rechts van de romaanse toegangspoort, het ziekenhuisterrein op en bekijk eerst de romaanse *chiostro*.

Steek links achterin deze *chiostro* door naar een tweede *chiostro* in renaissancestijl. Kijk achterom omhoog naar de *campanile* van San Cosimato (1).

Verlaat het ziekenhuisterrein langs dezelfde weg, sla rechtsaf en loop, langs het romaanse portaal, op de rechterhoek van de Piazza di San Cosimato de Via di San Cosimato in.

Op de Piazza Santa Maria in Trastevere ligt Santa Maria in Trastevere (2) met *campanile* aan uw linkerhand.

Loop in de hoek rechts van de kerk even de Via della Paglia in om de *campanile* van de zij- en achterzijde te bekijken.

Keer terug en verlaat de piazza in de linkerhoek om de Via della Lungaretta in te lopen. Links op de hoek van de Vicolo di Santa Rufina staat Sante Rufina e Seconda (3).

U vervolgt de Via della Lungaretta en treft, vlak voor u de Viale di Trastevere oversteekt, aan uw rechterhand San Crisogono (4) aan de Largo San Giovanni de Matha.

De Via della Lungaretta loopt aan de overzijde van de Viale di Trastevere door. Ga even linksaf de Vicolo della Luce in en kijk om; op uw tenen staand kunt u net het topje van de *campanile* van Santa Maria della Luce (5) zien.

Vervolg de Via della Lungaretta tot de Piazza in Piscinula. Rechts ziet u het piepkleine *campanieltje* van San Benedetto in Piscinula (6).

Voorbij het kerkje slaat u rechtsaf de Via in Piscinula in, vervolgens meteen weer linksaf een klein steegje in om in de Via Titta Scarpetta weer rechtsaf te gaan.

In de Via dei Salumi slaat u linksaf, in de Via dei Vascellari rechtsaf en in de Via Jandolo weer linksaf. Deze loopt u uit tot aan het hek van Santa Maria in Cappella (7).

Keer terug op uw schreden en sla linksaf de Via Santa Cecilia in. Rechts op de Piazza di Santa Cecilia vindt u, gelegen aan een fraaie binnenhof, Santa Cecilia in Trastevere (8).

Loop dezelfde weg terug tot de Piazza in Piscinula (in het steegje ziet u nu recht vooruit de zijkant van het *campanieltje* van San Benedetto in Piscinula boven de daken uitsteken) en steek in de rechterhoek van de Piazza in Piscinula door naar de Lungotevere Alberteschi. U kunt nu twee kanten op: rechtdoor over de Ponte Cestio naar San Bartolomeo al Isola (9), of rechtsaf langs de Lungotevere Alberteschi en dan linksaf over de Ponte Palatino (met uitzicht op het restant van de ernaast gelegen Ponte Rotto) en weer linksaf langs de Lungotevere Pierleoni. Deze laatste route voert u in een boog om San Bartolomeo al Isola heen en komt uit bij de Ponte Fabricio. Wie eerder recht is doorgelopen naar het Isola Tiberina loopt door over de Ponte Fabricio.

Eenieder volgt van daaraf de Tiber stroomopwaarts langs de Lungotevere dei Cenci en slaat rechtsaf de Via dei Cenci in. Ga op de Piazza dei Cenci linksaf, steek de Via Arenula over en bereik aan de overzijde in de Via di Santa Maria in Monticelli het eindpunt van deze wandeling, Santa Maria in Monticelli (10).

Wandeling 3 *Aventino-Sant'Angelo-Campitelli-San Saba* (1) (± 4,6 km)

Startpunt: Santi Bonifacio e Alessio **PIAZZA SAN ALESSIO**

Eindpunt: San Giovanni a Porta Latina **VIA DI PORTA LATINA**

De *campanile* van Santi Bonifacio e Alessio (1), gelegen aan de Piazza San Alessio torent hoog boven het aangrenzende parkje uit.

Direct ernaast ligt Santa Sabina (2), maar voor de *campanile* daarvan loopt u even langs de Via di Santa Sabina. In het interieur van de kerk is links achterin de torenbasis zichtbaar. Mocht de *chiostro* onverwacht open zijn, loop die dan in en bekijk het rudiment van de *campanile* van daaruit.

Loop buiten verder langs het schip van de kerk en steek even het Parco Savello links in. Er is een mooi uitzicht over het lager gelegen Rome met San Pietro erboven. Links door de bomen ziet u aan de Tiberzijde van Santa Sabina het rudiment van de *campanile* met een barokke klokkenstoel op de top.

Loop het park weer uit en ga door de poort, net voorbij het park aan de linkerkzijde van de Via di Santa Sabina, en daal af over de trappen van de Clivo di Rocca Savella.

Sla op de Lungotevere Aventino rechtsaf de Via di Santa Maria in Cosmedin in.

Steek de Via della Greca over. De *campanile* van Santa Maria in Cosmedin (3) torent hoog uit boven de Via della Greca en de voor de kerk gelegen Piazza Bocca della Verità.

U verlaat deze piazza in de verste hoek en gaat rechtsaf de Via di Velabro in. U bereikt links of rechts langs de Arco di Giano San Giorgio in Velabro (4) met zijn fraaie zuilenportiek.

De route gaat terug naar de Piazza Bocca della Verità en gaat vervolgens rechtsaf de Via di San Giovanni Decollato in.

Ga rechtsaf op de Piazza del Consolazione de Via del Consolazione in en sla daarin linksaf, het stijgende weggetje in dat met een u-bocht rechtsonder de Capitoolijnse heuvel opklimt.

Sla linksaf in de Via del Campidoglio en ga op de Piazza del Campidoglio rechtsaf, langs het museum, de trappen op naar Santa Maria in Aracoeli (5). Het rudiment van de *campanile* ziet u buiten, opgenomen in de zijgevel, wanneer u boven de ingang omhoog kijkt. Kijk vast even rechtsonder, over het Foro Romano, naar de imposante *campanile* van Santa Francesca Romana. U loopt er verderop in deze wandeling vlak langs.

Loop door het schip van Santa Maria in Aracoeli en daal af over de trappen aan de voorzijde.

Rechts onderaan de trap ligt het rudiment van San Biagio de' Mercato (6) op straatniveau.

Loop verder om de Vittoriano heen en sla rechtsaf de Via dei Fori Imperiali in.

Vervolg op de volgende pagina

Wandeling 3 *Aventino-Sant'Angelo-Campitelli-San Saba* (2)

Vervolg

Ga op de Via dei Fori Imperiali rechtsaf het terrein van het Foro Romano op (betaalde entree, informeer of de uitgang aan de Via Sacra bij de boog van Constantijn open is). Ga in het Foro linksaf. U ziet de hoge *campanile* van Santa Francesca Romana (7) aan uw linkerhand.

Loop over de Via Sacra tot het Colosseo en sla rechtsaf over de Piazza del Colosseo naar de Arco di Constantino.

Loop langs of onder de Arco di Costantino de Via di San Gregorio uit tot u de Piazza di Porta Capena bereikt.

Hier maakt u een u-bocht linksom om de Salita di San Gregorio te beklimmen. Volg de haakse bocht naar rechts. Links voor u is de romaanse zuilenarcade van Santi Giovanni e Paolo (8) zichtbaar.

Loop langs de kerk over de Clivo di Scauro (aan uw linkerhand ligt de ingang van het Case Romane del Celio) tot op de Piazza Santi Giovanni e Paolo, waar u een goed zicht heeft op de *campanile* die is gebouwd op de resten van de tempel van Claudius.

U loopt dezelfde weg weer terug naar beneden en slaat onderaan bij de Piazza di Porta Capena linksaf op de Via di Valle de Camene.

Tussen deze weg en de drukke Via delle Terme di Caracalla staat na ongeveer 300 meter een onopvallend gebouwtje. Aan de kant van de Via delle Terme di Caracalla kunt u hierin met enige moeite het rudiment van de *campanile* van Santa Maria in Tempulo (9) ontdekken.

Loop verder langs de Via di Valle de Camene tot de kruising van de Via Druso. Aan uw linkerhand ligt San Sisto Vecchio (10).

Steek de Via Druso over en sla iets verder rechts op de Piazzale Numa Pompilio linksaf de Via di Porta Latina in. Vlak voor u de Porta Latina bereikt, slaat u linksaf naar het verscholen liggende voorpleintje van San Giovanni a Porta Latina (11), het eindpunt van deze wandeling.

Wandeling 4 *Campitelli-San Giovanni-Esquilino-(Tiburtino)-Monti (1)* (± 5 km)

Startpunt: Santi Quattro Coronati **VIA DEI SANTI QUATTRO CORONATI**

Eindpunt: Santi Quirico e Giulitta **VIA TOR DE'CONTI**

Santi Quattro Coronati (1) heeft een wat lompe *campanile* maar een mooie *chiostro*.

Loop in de Via dei Santi Quattro Coronati richting Colosseum en sla direct rechtsaf in de Via dei Querceti, steek de Via di San Giovanni in Laterano over en bekijk links even het fraaie romaanse portaal van San Clemente.

Keer terug naar de hoek van de straat en sla linksaf de Via di San Giovanni in Laterano (2) in.

Bezoek zeker het baptisterium van San Giovanni in Laterano aan de Piazza

Lateranense, ga de kerk in onder de klassieke zuilengalerij op de Piazza

Lateranense. Loop de hele dwarsbeuk van San Giovanni in Laterano

door naar de ingang van een heel mooie, maar licht

beschadigde, *cosmatesque chiostro* aan de overkant.

Verlaat de kerk door het schip en steek de Piazza di Porta San Giovanni over.

Vervolg op de volgende pagina

Wandeling 4 *Campitelli-San Giovanni-Esquilino-(Tiburtino)-Monti (2)*

Vervolg

Loop de Viale Carlo Felice in. U ziet vanzelf Santa Croce in Gerusalemme (3) met zijn imposante *campanile* rechts opdoemen. Gasten van het ernaast gelegen hotel Domus Sessoriana kunnen de achterkant van de *campanile* mooi vanaf het dakterras bekijken.

(Wij stellen hier een op-en-neertje voor met tram 3 naar de Cimitero del Verano. Daar ligt San Lorenzo fuori le Mura (4) met zijn indrukwekkende *campanile* en fraaie *chiostro* met dubbele bogengalerij.)

Tegenover Santa Croce in Gerusalemme gaat u de Via Santa Croce in Gerusalemme in. Deze gaat over in de Via Conte Verde die u tot op de Piazza Vittorio Emanuele uitloopt (zie de kaart op de vorige pagina van deze wandeling).

Vervolg op de volgende pagina

Wandeling 4 *Campitelli-San Giovanni-Esquilino-(Tiburtino)-Monti (3)*

Vervolg (zie de kaart op pagina 1 van deze wandeling)

Rechts in de verste hoek van de Piazza Vittorio Emanuele ziet u Sant'Eusebio (5) met zijn kleine *campanile*.

Vervolg uw weg rechtdoor over de Via Carlo Alberto naar de Piazza Santa Maria Maggiore (6) en geniet van de reusachtige *campanile* voor u.

Ga even linksom de Via Merulana in (blijf aan de oostkant) en kijk door het eerste dwarsstraatje aan de westzijde om een heel klein hoekje van de *campanile* van Santa Prassede (7) te zoeken.

Keer terug op de Piazza Santa Maria Maggiore en ga linksom of rechtsom de basilica naar de achterzijde ervan.

Steek de Piazza dell'Esquilino en de Via Cavour over en vervolg uw wandeling in de Via Augusto Depretis.

Sla direct linksaf in de Via Urbana om aan uw rechterhand Santa Pudenziana (8) te vinden.

Loop de Via Urbana uit en ga rechtsaf de Via Panisperna in.

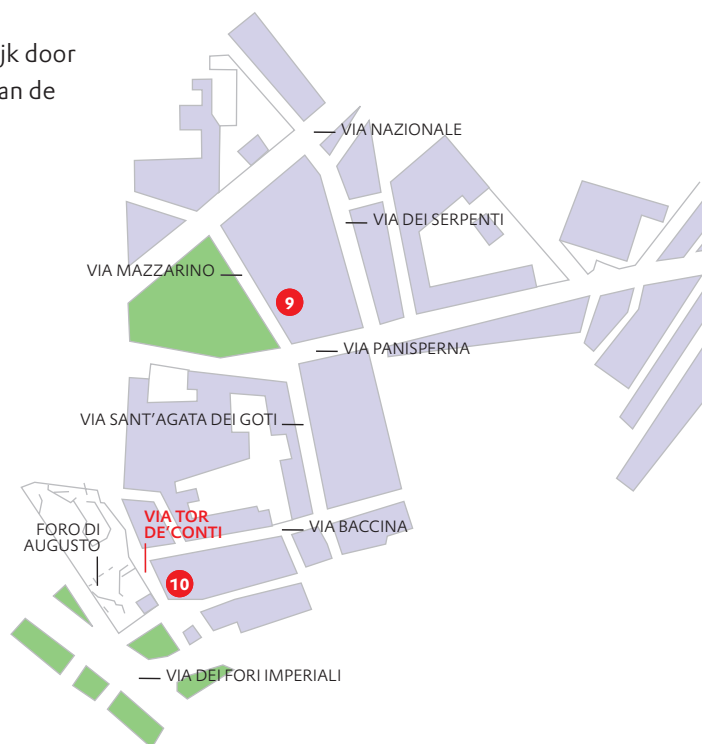
Zie van hier af de kaart hiernaast.

Ga rechtsaf in de Via dei Serpenti en kijk aan uw linkerhand over het parkeerterrein naast de Banca di Roma naar de *campanile* van Sant'Agata dei Goti (9).

Sla linksaf de Via Nazionale in en weer linksaf de Via Mazarrino in. U loopt hier langs de voorgevel van Sant'Agata dei Goti, maar kunt de *campanile* van hieraf niet zien.

De Via Mazarrino gaat over de Via Panisperna verder als Via Sant'Agata dei Goti. Sla aan het einde daarvan rechtsaf in de Via Baccina en linksaf in de Via Tor de'Conti. Op de linker hoek van de straat bereikt u het eindpunt van uw wandeling: Hotel Forum dat een restaurant met dakterras heeft waarop u de *campanile* van Santi Quirico e Giulitta (10) kunt aanraken (alleen toegankelijk voor hotel- of restaurantgasten).

Vanaf het dakterras op de Vittoriano heeft u (met een verrekijker) eigenlijk het beste zicht op deze kleine *campanile*.

Wandeling 5 *Trastevere-Monte di Gallo-Citta del Vaticano* (± 1,3 km)

Beginpunt: Trastevere **PORTA SETTIMIANA**

Eindpunt: Santi Michele e Magno **SALITA DI SANTI MICHELE E MAGNO**

Dit is de kortste wandeling en hij eindigt bij de Friezenkerk, de 'Nederlandse' katholieke kerk in Rome. Maak deze wandeling bij voorkeur wanneer men u in de Friezenkerk ontvangt met koffie (www.friezenkerk.nl) want alleen dan krijgt u de campanile in zijn geheel te zien.

San Giacomo alla Lungara (1) staat langs de Tiber, tussen de Ponte Sisto en de Ponte Guiseppe Mazzini. Loop bij voorkeur vanuit Trastevere door de Porta Settimiana over de Via della Lungara.

Steek door de Salita di Buon Pastore rechtsaf naar de Lungotevere della Farnesina en sla linksaf. U ziet de *campanile* het best vanaf de Tiberzijde van de drukke lungotevere.

Vervolg de Lungotevere della Farnesina, die na de brug Lungotevere Gianicolense gaat heten.

Steek bij de Ponto Principe Amedeo Savoia Aosta rechtdoor de Piazza della Rovere over en ga links van het ziekenhuiscomplex door de Porta Santo Spirito de Via dei Penitenzieri in.

Sla linksaf in de Borgo Santo Spirito, waarin verderop aan u rechterhand de absis van San Lorenzo in Piscibus (2) zichtbaar wordt. Aan de rechterzijde van de kerk heeft u een doorkijkje naar de volledig ingebouwde *campanile*.

Loop de Borgo Santo Spirito verder uit en ga op de Largo Alicorni linksaf de trappen van de Salita di Santi Michele e Magno op om het eindpunt van deze korte wandeling te bereiken. U komt uit op de voorhof van Santi Michele e Magno (3), de Friezenkerk.

Neem tijdens bezoeken de trap aan de rechterzijde van de ingang naar de Titus Brandsmazaal. Daar is ook een klein winkeltje met een deur naar de binnenhof waaraan de *campanile* staat.

Wie deze wandeling niet op dagen met bezoeken kan maken, loopt het beste nog even de Piazza San Pietro op. Staand naast de noordelijke fontijn heeft u door de opening van Bernini's zuilengalerij goed zicht op de *campanile* tegen het decor van een uitloper van de beboste Janicolo.

Niet opgenomen locaties

Drie afgelegen locaties zijn niet opgenomen in de voorgaande wandelingen.

San't Agnese fuori le Mura ligt op ongeveer 4 kilometer lopen uit het centrum. Er gaat een aantal bussen vanaf Stazione Termini die kant uit.

Hetzelfde geldt voor San Paolo fuori le Mura, hoewel liefhebbers vast een leuke 2-kilometer lange wandeling over hebben voor de tocht van de Cimitero Protestante bij de Pyramide Cesto, via het Museo Centrale de Montemartini aan de Via Ostiense, tot aan San Paolo met zijn onovertroffen cosmatesque *chiostro*. Met de metro kom je heel snel weer terug naar verschillende plekken in het centrum.

Ook San Saba ligt net buiten allerlei routes. Deze kerk is om zijn interieur zeker de moeite waard, maar de *campanile* is bijna rudimentair, dus die maakt een flinke omweg in een torentjeswandeling niet echt noodzakelijk.